

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “แรงจูงใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นต่อการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์” จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 66 คน การเสนอผลการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาพร้อมทั้งการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ส่วนที่ 3 แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ส่วนที่ 5 การอภิปรายผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
<u>เพศ</u>		
เพศชาย	36	54.5
เพศหญิง	30	45.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
<u>อายุ</u>		
21-25 ปี	7	10.6
26-30 ปี	13	19.7
31-35 ปี	16	24.2
36-40 ปี	10	15.2
41-45 ปี	13	19.7
46-50 ปี	4	6.1
51 ปีขึ้นไป	3	4.5
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	41	62.1
สมรส	25	37.9
<u>จำนวนบุตร</u>		
ไม่มีบุตร	50	75.8
1 คน	4	6.1
2 คน	11	16.7
3 คน	1	1.5
รวม	66	100

จากตารางที่ 4.1 นักศึกษาโครงการนิเทศศาสตรบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.5 และเพศหญิง ร้อยละ 45.5 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 24.2 รองลงมา อายุระหว่าง 26-30 ปี และอายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 19.7 และอายุมากกว่า 51 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 4.5 โดยมีสถานภาพโสด ร้อยละ 62.1 และสมรสแล้ว ร้อยละ 37.9 ยังไม่มีบุตร ร้อยละ 75.8 รองลงมา มีบุตรจำนวน 2 คน ร้อยละ 16.7 และมีบุตรจำนวน 3 คน ร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4.2
สาขาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและอาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
<u>ระดับการศึกษา</u>		
รัฐศาสตร์, บริหารรัฐกิจ		
รัฐประศาสนศาสตร์	14	21.2
บริหารธุรกิจ, บัญชี	25	37.9
วิศวกรรมศาสตร์	4	6.1
ศึกษาศาสตร์	3	4.5
เกษตรศาสตร์	3	4.5
วิทยาศาสตร์	5	7.6
อื่น ๆ	12	18.2
<u>อาชีพ</u>		
รับราชการ	38	57.6
พนักงานเอกชน	11	16.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	4.5
รับจ้าง	2	3.0
ธุรกิจส่วนตัว	6	9.1
นักศึกษา	3	4.5
อื่น ๆ	3	4.5
<u>อายุการทำงาน</u>		
น้อยกว่า 1 ปี	4	6.1
1-3 ปี	6	9.1
4-6 ปี	12	18.2
7-9 ปี	10	15.2
10 ปีขึ้นไป	34	51.5

จากตารางที่ 4.2 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีผู้สำเร็จการศึกษาจาก สาขาบริหารธุรกิจ บัญชีมากที่สุด ร้อยละ 37.9 รองลงมาคือ สาขารัฐศาสตร์ บริหารรัฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 21.2 น้อยที่สุดคือสาขาศึกษาศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ร้อยละ 4.5 ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 57.6 รองลงมาคือพนักงานเอกชน ร้อยละ 16.7 และ น้อยที่สุดคืออาชีพรับจ้าง ร้อยละ 3.0 ซึ่งมีอายุการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 51.5 รองลงมาคืออายุ การทำงาน 4-6 ปี ร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดคืออายุการทำงานน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 6.1

ตารางที่ 4.3
รายได้และแหล่งเงินทุนของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
<u>รายได้ต่อเดือน</u>		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	9.1
10,001-20,000 บาท	28	42.4
20,001-30,000 บาท	14	21.2
30,001-40,000 บาท	10	15.2
40,001-50,000 บาท	3	4.5
50,001 บาทขึ้นไป	5	7.6
<u>แหล่งเงินทุนในการศึกษา</u>		
ตนเอง	48	72.7
บิดา มารดา	13	19.7
สามี/ภรรยา	2	3.0
บุคคลอื่น ๆ	3	4.5

จากตารางที่ 4.3 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด คือ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 42.4 และน้อยที่สุดคือ 40,001-50,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.5 ส่วนใหญ่แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาเป็นของตนเอง ร้อยละ 72.7 และน้อยที่สุดคือ สามี/ภรรยา ร้อยละ 3.0

ตารางที่ 4.4
การรับรู้ข่าวสารและบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
<u>การรับรู้ข่าวสาร</u>		
บุคคล	44	66.7
เพื่อน	28	42.4
บุคคลในหน่วยงาน	7	10.6
ญาติพี่น้อง	5	7.6
คำแนะนำจากสถาบันเดิม	4	6.1
สื่อ	22	33.3
สื่อสิ่งพิมพ์	12	18.2
Internet	7	10.6
อื่น ๆ	3	4.5
<u>บุคคลมีส่วนตัดสินใจ</u>		
ตนเอง	47	71.2
บุคคลแวดล้อม	19	28.8
บุคคลในครอบครัว	7	10.6
เพื่อนร่วมงาน	5	7.6
ผู้บังคับบัญชา	3	4.6
ญาติพี่น้อง	2	3.0
อื่น ๆ	2	3.0

จากตารางที่ 4.4 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตทราบข่าวจากเพื่อน ร้อยละ 42.4 รองลงมาทราบจากสื่อสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดคือทราบทางอื่น ๆ ร้อยละ 4.5 ซึ่งตนเองตัดสินใจในการเข้าศึกษา ร้อยละ 71.2 รองลงมาคือบุคคลในครอบครัว ร้อยละ 10.6 น้อยที่สุดคือ ญาติพี่น้องและอื่น ๆ ร้อยละ 3.0

ตารางที่ 4.5
ด้านค่านิยมของสังคม

ค่านิยมของสังคม	จำนวน (N = 66)	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านการเรียนการสอนดีกว่าที่อื่น	52 (78.8)	14 (21.2)
ด้านสถาบันเก่าแก่และสอนด้าน กฎหมาย	63 (95.5)	3 (4.5)
ด้านต้องศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียง	37 (56.1)	29 (43.9)

จากตารางที่ 4.5 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีค่านิยมของสังคมว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันที่เก่าแก่และมีการเรียนการสอนด้านกฎหมายดีกว่าสถาบันอื่น ร้อยละ 95.5 และเชื่อว่าจะมีความจำเป็นน้อยที่สุดที่ต้องศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียง ร้อยละ 56.1

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา
โครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ตารางที่ 4.6
ทัศนคติต่อความก้าวหน้าในงาน

(N=66)

ทัศนคติต่อความก้าวหน้าในงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
เพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพ มากขึ้น	50 (75.8)	12 (18.2)	4 (6.1)	2.70	0.58	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(N=66)

ทัศนคติต่อความก้าวหน้าในงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
มีความก้าวหน้าในอาชีพ	33 (50.0)	28 (42.4)	5 (7.6)	2.42	0.63	มาก
มีความมั่นคงในอาชีพ	27 (40.9)	33 (50.0)	6 (9.1)	2.32	0.64	ปานกลาง
เพื่อการเปลี่ยนงาน	17 (25.8)	32 (48.5)	17 (25.8)	2.00	0.72	ปานกลาง
รวม				2.36	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.6 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.36) โดยเห็นด้วยในระดับมาก ว่า การศึกษาในโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตเป็นการศึกษาเพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.70) และมีความคิดเห็นในระดับปานกลางว่าการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนสายงานใหม่ (ค่าเฉลี่ย 2.00)

ตารางที่ 4.7

ทัศนคติต่อการพัฒนาตนเอง

(N=66)

ทัศนคติต่อการพัฒนาตนเอง	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
มีความรู้ความเข้าใจด้าน กฎหมายมากขึ้น	61 (92.4)	5 (7.6)	-	2.92	0.27	มาก
สามารถพัฒนาความรู้ของ ตนเองได้	60 (90.0)	6 (9.1)	-	2.91	0.29	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(N=66)

ทัศนคติต่อการพัฒนาตนเอง	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ทำให้มั่นใจในตนเองมากขึ้น	54 (81.8)	11 (16.7)	1 (1.5)	2.80	0.44	มาก
ทำให้ตนเองปรับปรุงให้เป็น บุคคลที่มีคุณภาพ	49 (74.2)	17 (25.8)	-	2.74	0.44	มาก
ทำให้ตนเองมีความรับผิดชอบ ที่สูงขึ้น	37 (56.1)	24 (36.4)	5 (7.6)	2.48	0.64	มาก
มีโอกาสได้มอบหมายงานที่ ท้าทายมากขึ้น	7 (10.6)	30 (45.5)	29 (43.9)	2.33	0.66	ปานกลาง
รวม				2.70	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.7 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.70) โดยเห็นด้วยว่า การศึกษาเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตทำให้มีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.92) ทำให้สามารถพัฒนาความรู้ของตนเองให้มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.91) ทำให้ตนเองพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 2.74) และมีความคิดในระดับปานกลางว่า เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วทำให้มีโอกาสได้รับมอบหมายงานที่ท้าทายมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.33)

ตารางที่ 4.8
ทัศนคติต่ออัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น

(N=66)

ทัศนคติต่ออัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
เปลี่ยนอาชีพเพื่อให้ได้ค่าจ้างที่สูงกว่าอาชีพเดิม	19 (28.8)	29 (43.9)	18 (27.3)	2.02	0.75	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปหารายได้พิเศษ	16 (24.2)	24 (36.4)	26 (39.4)	1.85	0.79	น้อย
นำไปปรับฐานเงินเดือนให้สูงขึ้น	5 (7.6)	20 (30.3)	41 (62.1)	1.45	0.64	น้อย
รวม				1.78	0.72	น้อย

จากตารางที่ 4.8 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความเห็นต่อแรงจูงใจด้านอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.78) โดยเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการศึกษาต่อเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปเปลี่ยนอาชีพเพื่อให้ได้ค่าจ้างที่สูงกว่าอาชีพเดิม (ค่าเฉลี่ย 2.02) และเห็นด้วยในระดับน้อยว่าเมื่อเข้ามาศึกษานำวุฒิทางการศึกษาไปปรับฐานเงินเดือนให้สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 1.45)

ตารางที่ 4.9
ทัศนคติต่อการย้ายหรือการเปลี่ยนงาน

(N=66)

ทัศนคติต่อการย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
นำไปพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	37 (56.1)	21 (31.8)	8 (12.1)	2.44	0.70	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

(N=66)

ทัศนคติต่อการย้ายหรือ การเปลี่ยนงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
มีโอกาสมากขึ้นในการเลือก งานใหม่	23 (34.8)	28 (42.4)	15 (22.7)	2.12	0.75	ปานกลาง
ผู้บังคับบัญชามอบหมาย งานมากขึ้น	14 (21.2)	35 (53.0)	17 (25.8)	2.05	0.69	ปานกลาง
ทำให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง การงานที่สูงขึ้น	15 (22.7)	27 (40.9)	24 (36.4)	1.86	0.76	ปานกลาง
รวม				2.12	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการย้ายงานหรือการเปลี่ยนงานในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12) พบว่ามีการนำความรู้ไปพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.44) มีโอกาสมากขึ้นในการเลือกงานใหม่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12) ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้มากขึ้นในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.05) และทำให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่งการงานที่สูงขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.86)

ตารางที่ 4.10

แรงจูงใจด้านการทำงาน

(N=66)

แรงจูงใจด้านการทำงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
การพัฒนาตนเอง	-	6 (9.1)	60 (90.0)	2.91	0.29	น้อย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจด้านการทำงาน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ความก้าวหน้าในงาน	11 (16.7)	46 (69.7)	9 (13.6)	2.03	0.55	ปานกลาง
อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	19 (28.8)	23 (34.8)	24 (36.4)	1.92	0.81	น้อย
การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	6 (9.1)	34 (51.5)	26 (39.4)	1.70	0.63	ปานกลาง
รวม				2.14	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการทำงานในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.57) เชื่อว่าแรงจูงใจของการศึกษานิติศาสตร์เรื่องของการนำไปพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.91) เพื่อนำความรู้ที่ได้เป็นการนำไปสู่ความก้าวหน้าในงานของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.03) และการย้ายงานหรือการเปลี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.70)

ตารางที่ 4.11

ทัศนคติต่อการยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน

(N=66)

ทัศนคติต่อการยอมรับใน ชื่อเสียงของสถาบัน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่รู้จักของทุกคน	64 (97.0)	2 (3.0)	-	2.97	0.17	มาก
เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและ เป็นที่ยอมรับ	63 (95.5)	3 (4.5)	-	2.95	0.21	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(N=66)

ทัศนคติต่อการยอมรับใน ชื่อเสียงของสถาบัน	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	58 (87.9)	8 (12.1)	-	2.88	0.33	มาก
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยทำ ให้ต้องการเข้ามาศึกษา	43 (65.2)	20 (30.3)	3 (4.5)	2.61	0.58	มาก
สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะมีการงานที่ดีขึ้น	37 (56.1)	25 (37.9)	4 (6.1)	2.50	0.61	มาก
รวม				2.78	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.11 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.78) พบว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นที่รู้จักของทุกคนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.97) เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) รู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยทำให้ต้องการเข้ามาศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.61) และเมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะมีการงานที่ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.50)

ตารางที่ 4.12

ทัศนคติต่อการยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์

(N=66)

ทัศนคติต่อการยอมรับ การศึกษาด้านนิติศาสตร์	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
เรียนนิติศาสตร์ทำให้ไม่ถูก เอาวัดเอาเปรียบ	46 (69.7)	19 (28.8)	1 (1.5)	2.68	0.50	มาก
เป็นการศึกษาตามกระแส นิยม	7 (10.6)	20 (30.0)	39 (59.1)	1.52	0.68	น้อย
รวม				2.10	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) พบว่าการเรียนนิติศาสตร์ทำให้ไม่ถูกเอาวัดเอาเปรียบอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.68) และเป็นการศึกษาตามกระแสนิยมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.52)

ตารางที่ 4.13

ทัศนคติต่อการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังสำเร็จการศึกษา

(N=66)

ทัศนคติต่อการยอมรับจาก บุคคลอื่นภายหลังสำเร็จ การศึกษา	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ทำให้ได้รับความเชื่อถือจาก ผู้อื่น	41 (62.1)	23 (34.8)	2 (3.0)	2.59	0.55	มาก
การศึกษาของท่านเป็นความ ภาคภูมิใจของครอบครัว	38 (57.6)	26 (39.4)	2 (3.0)	2.55	0.56	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

(N=66)

ทัศนคติต่อการยอมรับจาก บุคคลอื่นภายหลังสำเร็จ การศึกษา	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
การยอมรับจากเพื่อน ร่วมงาน	35 (53.9)	25 (37.9)	6 (9.1)	2.44	0.66	มาก
รวม				2.53	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.13 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53) พบว่าทำให้ได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.59) การศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.55) และทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.44)

ตารางที่ 4.14

แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม

(N=66)

แรงจูงใจของบุคคล ทางสังคม	ความคิดเห็น			\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
การยอมรับในชื่อเสียงของ สถาบัน	58 (87.9)	8 (12.1)	-	2.87	0.33	มาก
การยอมรับจากบุคคลอื่น ภายหลังสำเร็จการศึกษา	45 (68.2)	20 (30.3)	1 (1.5)	2.66	0.51	มาก
การยอมรับการศึกษาด้าน นิติศาสตร์	7 (10.6)	42 (63.6)	17 (25.8)	1.84	0.59	ปานกลาง
รวม				2.45	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.14 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.45) โดยเชื่อว่าบุคคลทางสังคมยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87) และยอมรับว่าการศึกษาด้านนิติศาสตร์เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.84)

ส่วนที่ 3 แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรค
ในการศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ตารางที่ 4.15
ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าศึกษา	จำนวน	ร้อยละ (N = 66)
ปัญหาและอุปสรรค		
ไม่มีปัญหา	23	34.9
มีปัญหา	43	65.1
ไม่มีเวลา	33	50.0
อื่น ๆ	6	9.1
ไม่มีเงินทุนสนับสนุนในการศึกษา	3	4.5
ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน	1	1.5
รวม	66	100.0

จากตารางที่ 4.15 นักศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมากที่สุด คือ ไม่มีเวลามาเรียน ร้อยละ 50.0 รองลงมาคิดว่าไม่มีปัญหา ร้อยละ 34.9 ด้านไม่มีเงินทุนสนับสนุนในการศึกษา ร้อยละ 4.5 และผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน ร้อยละ 1.5

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต เพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาต่อโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างกันหลากหลาย ดังนี้

ความคิดเห็นต่อสถาบันการศึกษา

1. สถาบันควรจัดที่จอดรถให้เพียงพอแก่นักศึกษา
2. ควรแบ่งกลุ่มนักศึกษาให้เหมาะสมกับขนาดของห้องที่ทำการเรียนการสอน เนื่องจากว่ามีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก
3. ห้องเรียนและที่นั่งมีไม่เพียงพอแก่นักศึกษา
4. เป็นสถาบันที่เปิดกว้างสำหรับบุคคลทั่วไป ในการเข้าศึกษาต่อโครงการนิติศาสตร์ ภาควิชา

ความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาควิชา

1. เนื้อหาในรายวิชามีรายละเอียดมากไม่เหมาะสมกับเวลาเรียน ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นทางหลักสูตรควรจะขยายเวลาในการบรรยายของแต่ละวิชาให้มากขึ้น
2. การสอบแต่ละวิชาควรจะมีให้มีการสอบกลางภาคและปลายภาค เนื่องจากปัญหาของนักศึกษาในเรื่องของเวลาที่มีค่อนข้างน้อยต้องทำงานในเวลากลางวัน เพื่อให้นักศึกษาได้มีเวลาในการเตรียมตัวสอบ
3. การสอบปลายภาคของนักศึกษาภาควิชา ควรจัดการสอบหลังเวลา 17.00 น. เป็นต้นไป หรืออาจจัดการสอบในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์ และ วันอาทิตย์) เพื่อให้โอกาสนักศึกษาที่มีงานทำงานได้สอบได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ทำให้การทำงานเสียหาย
4. ควรทำการเปิดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนแก่นักศึกษาภาควิชา
5. ควรนำเอาประสบการณ์และอายุการทำงานของนักศึกษามาเทียบโอนหน่วยการเรียน
6. ควรมีการให้ทุนแก่นักศึกษาภาควิชา เพื่อให้ผู้ที่มิรายได้หรือผู้ที่ไม่ม้งานทำมีโอกาสเข้าศึกษา

ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน

1. ควรมีเอกสารประกอบคำบรรยายในแต่ละวิชา ให้แก่นักศึกษาเพื่อเป็นเนื้อหาในการเรียน
2. ผู้บรรยายควรจะถามความคิดเห็นของนักศึกษา และมีการตอบคำถามภายในห้องเรียน
3. การสอน นักศึกษาต้องการให้อาจารย์บรรยายให้ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย และไม่เร็วจนเกินไป
4. เวลาการเรียนการสอน กระชั้นชิดกับเวลาการสอบมากเกินไป

5. นักศึกษาต้องการให้มีการสัมมนาหรือการรวมกลุ่ม เพื่ออภิปรายประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน สำหรับเป็นการปรับพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมายได้อย่างเต็มที่

6. เกณฑ์การวัดผลของนักศึกษาภาคบัณฑิตควรจะต้องแตกต่างกับเกณฑ์การวัดผลของนักศึกษาภาคปกติ

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและแรงจูงใจในการศึกษา

โครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาตามโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต การหาความสัมพันธ์ในส่วนนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.16

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	เพศ		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ชาย	หญิง			
การทำงาน	36 (2.19)	30 (2.63)	2.39	0.44	แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	36 (1.83)	30 (2.27)	2.03	0.44	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	36 (2.83)	30 (3.00)	2.91	0.17	แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	36 (1.75)	30 (2.13)	1.92	0.38	แตกต่าง
- การย้ายหรือการ เปลี่ยนงาน	36 (1.50)	30 (1.93)	1.70	0.43	แตกต่าง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	เพศ		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ชาย	หญิง			
แรงจูงใจของบุคคล ทางสังคม	36 (2.72)	30 (2.83)	2.77	0.11	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของ สถาบัน	36 (2.81)	30 (2.97)	2.88	0.16	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้าน นิติศาสตร์	36 (1.92)	30 (1.77)	1.85	0.15	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่น ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	36 (2.61)	30 (2.73)	2.67	0.12	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนา ด้านการทำงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.44$) ความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.44$) การพัฒนาตนเองแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.17$) เพื่อต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.38$) และ การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.43$) ในขณะที่แรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีแรงจูงใจ ด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.12$) ในด้านการยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันมีความแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.16$)

ตารางที่ 4.17
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	อายุ		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	21-40 ปี	41-51 ปีขึ้นไป			
การทำงาน	46 (2.37)	20 (2.45)	2.39	0.08	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	46 (2.04)	20 (2.00)	2.03	0.04	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	46 (2.89)	20 (2.95)	2.91	0.06	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	46 (2.00)	20 (1.7)	1.92	0.30	แตกต่าง
- การย้ายหรือการ เปลี่ยนงาน	46 (1.70)	20 (1.70)	1.70	0.00	ไม่แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคล ทางสังคม	46 (2.78)	20 (2.75)	2.77	0.03	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อ เสียงของสถาบัน	46 (2.87)	20 (2.90)	2.88	0.03	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการ ศึกษาด้านนิติศาสตร์	46 (1.85)	20 (1.85)	1.85	0.00	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่น ภายหลังจากสำเร็จ การศึกษา	46 (2.63)	20 (2.75)	2.67	0.12	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาควิชาบัณฑิตกับปัจจัยด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21-40 ปี กับ อายุ 41-51 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.04$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) ในขณะที่ ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.30$) ส่วนการย้ายหรือการเปลี่ยนงาน

ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.00$) แรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์
ภาคบัณฑิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21-40 ปี กับ อายุ 41-51 ปี ขึ้นไป มีแรงจูงใจด้าน
ค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.03$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน
ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.03$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.00$)
และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.12$)

ตารางที่ 4.18

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	สถานภาพ		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	โสด	สมรส			
การทำงาน	41 (2.41)	25 (2.36)	2.39	0.05	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	41 (2.02)	25 (2.04)	2.03	0.02	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	41 (2.85)	25 (3.00)	2.91	0.15	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	41 (1.98)	25 (1.84)	1.92	0.14	ไม่แตกต่าง
- การย้ายหรือการ เปลี่ยนงาน	41 (1.73)	25 (1.64)	1.70	0.09	ไม่แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคล ทางสังคม	41 (2.73)	25 (2.84)	2.77	0.11	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียง ของสถาบัน	41 (2.83)	25 (2.96)	2.88	0.13	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษา ด้านนิติศาสตร์	41 (1.85)	25 (1.84)	1.85	0.01	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคล อื่นภายหลังจากสำเร็จ การศึกษา	41 (2.61)	25 (2.76)	2.67	0.15	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดกับสถานภาพสมรส มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.05$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.02$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.14$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.09$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.13$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.01$) และ การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$)

ตารางที่ 4.19

ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	วุฒิการศึกษา		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	รัฐศาสตร์	อื่น ๆ			
การทำงาน	14 (2.43)	52 (2.38)	2.39	0.05	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	14 (1.86)	52 (2.08)	2.03	0.22	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	14 (2.86)	52 (2.92)	2.91	0.06	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	14 (1.71)	52 (1.98)	1.92	0.27	แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	14 (1.57)	52 (1.73)	1.70	0.16	แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	14 (2.71)	52 (2.79)	2.77	0.08	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	วุฒิการศึกษา		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	รัฐศาสตร์	อื่น ๆ			
- การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน	14 (2.71)	52 (2.92)	2.88	0.21	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์	14 (1.93)	52 (1.83)	1.85	0.10	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	14 (2.71)	52 (2.65)	2.67	0.06	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จบทางรัฐศาสตร์กับจบจากที่อื่น มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.05$) ความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.22$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.27$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.16$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.21$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$)

ตารางที่ 4.20

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	อาชีพ		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	รับราชการ	ไม่รับราชการ			
การทำงาน	41 (2.34)	25 (2.48)	2.39	0.14	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	41 (1.95)	25 (2.16)	2.03	0.21	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	41 (2.88)	25 (2.96)	2.91	0.08	ไม่แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	41 (1.66)	25 (1.76)	1.70	0.10	ไม่แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	41 (2.71)	25 (2.79)	2.77	0.08	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน	41 (2.90)	25 (2.84)	2.88	0.06	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์	41 (1.78)	25 (1.96)	1.85	0.18	แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	41 (2.73)	25 (2.84)	2.77	0.11	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านสภาพการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับราชการกับไม่รับราชการ มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.14$) ความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.21$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.57$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มี

แรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.18$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$)

ตารางที่ 4.21

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	รายได้ต่อเดือน		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	10,000- 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป			
การทำงาน	34 (2.44)	32 (2.34)	2.39	0.10	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	34 (2.09)	32 (1.97)	2.03	0.12	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	34 (2.91)	32 (2.91)	2.91	0.00	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	34 (2.06)	32 (1.78)	1.92	0.28	แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยน งาน	34 (1.71)	32 (1.69)	1.70	0.02	ไม่แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทาง สังคม	34 (2.79)	32 (2.75)	2.77	0.04	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียง ของสถาบัน	34 (2.85)	32 (2.91)	2.88	0.06	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้าน นิติศาสตร์	34 (1.94)	32 (1.75)	1.85	0.19	แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคล อื่นภายหลังจากสำเร็จ การศึกษา	34 (2.65)	32 (2.69)	2.67	0.04	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาทกับกลุ่มที่รายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.12$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.00$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.28$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.02$) และแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.04$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.19$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.04$)

ตารางที่ 4.22

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุการทำงานกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	อายุการทำงาน		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	น้อยกว่า 1 ปี-6 ปี	7-10 ปี ขึ้นไป			
การทำงาน	22 (2.45)	44 (2.36)	2.39	0.09	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	22 (2.18)	44 (1.95)	2.03	0.23	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	22 (2.95)	44 (2.89)	2.91	0.06	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	22 (2.18)	44 (1.80)	1.92	0.38	แตกต่าง
- การย้ายหรือการ เปลี่ยนงาน	22 (1.73)	44 (1.68)	1.70	0.05	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	อายุการทำงาน		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	น้อยกว่า 1 ปี-6 ปี	7-10 ปี ขึ้นไป			
แรงจูงใจของบุคคลทาง สังคม	22 (2.77)	44 (2.77)	2.77	0.00	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียง ของสถาบัน	22 (2.77)	44 (2.93)	2.88	0.16	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษา ด้านนิติศาสตร์	22 (1.95)	44 (1.80)	1.85	0.15	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคล อื่นภายหลังจากสำเร็จ การศึกษา	22 (2.55)	44 (2.73)	2.67	0.18	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านอายุการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 1 ปี-6 ปี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงาน 7-10 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.09$) ความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.23$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.38$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.05$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.00$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.16$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.18$)

ตารางที่ 4.23

ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งทุนสนับสนุนกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	แหล่งทุนสนับสนุน		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ตนเอง	บุคคล รอบข้าง			
การทำงาน	49 (2.37)	17 (2.47)	2.39	0.10	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	49 (1.94)	17 (2.29)	2.03	0.35	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	49 (2.90)	17 (2.94)	2.91	0.04	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	49 (1.80)	17 (2.29)	1.92	0.49	แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	49 (1.67)	17 (1.76)	1.70	0.09	ไม่แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	49 (2.73)	17 (2.88)	2.77	0.15	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของ สถาบัน	49 (2.86)	17 (2.94)	2.88	0.08	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้าน นิติศาสตร์	49 (1.82)	17 (1.94)	1.85	0.12	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่น ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	49 (2.63)	17 (2.76)	2.67	0.13	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านแหล่งทุนสนับสนุน พบว่า ตนเองกับบุคคลรอบข้างมีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) ความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.35$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.04$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.49$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.09$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.12$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.13$)

ตารางที่ 4.24

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแวดล้อมกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	บุคคลแวดล้อม		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ตนเอง	บุคคลรอบข้าง			
การทำงาน	47 (2.36)	19 (2.47)	2.39	0.11	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	47 (2.06)	19 (1.95)	2.03	0.11	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	47 (2.89)	19 (2.95)	2.91	0.06	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	47 (1.85)	19 (2.11)	1.92	0.26	แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	47 (1.62)	19 (1.89)	1.70	0.27	แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	47 (2.70)	19 (2.95)	2.77	0.25	แตกต่าง

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	บุคคลแวดล้อม		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ตนเอง	บุคคลรอบข้าง			
- การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน	47 (2.87)	19 (2.89)	2.88	0.02	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์	47 (1.81)	19 (1.95)	1.85	0.14	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	47 (2.60)	19 (2.84)	2.67	0.24	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยด้านบุคคลแวดล้อม พบว่า ตนเองกับบุคคลรอบข้างมีแรงจูงใจในการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.26$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.27$) และด้านแรงจูงใจของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.25$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.02$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.14$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.24$)

ตารางที่ 4.25.1

ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมต่อสถาบันกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	การเรียนการสอนดีกว่าสถาบันอื่น		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ใช่	ไม่ใช่			
การทำงาน	52 (2.40)	14 (2.36)	2.39	0.04	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	52 (2.08)	14 (1.86)	2.03	0.22	แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	52 (2.92)	14 (2.86)	2.91	0.06	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	52 (1.90)	14 (2.00)	1.92	0.10	ไม่แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	52 (1.75)	14 (1.50)	1.70	0.25	แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	52 (2.83)	14 (2.57)	2.77	0.26	แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน	52 (2.92)	14 (2.71)	2.88	0.21	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์	52 (1.83)	14 (1.93)	1.85	0.10	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังความสำเร็จการศึกษา	52 (2.77)	14 (2.29)	2.67	0.48	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.25.1 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตกับปัจจัยค่านิยมต่อสถาบัน เรื่องการเรียนการสอนดีกว่าสถาบันอื่น พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยด้านค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่ามีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.04$) ความก้าวหน้าในอาชีพ

แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.22$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.06$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.25$) และด้านแรงจูงใจค่านิยมของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.26$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.21$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.48$)

ตารางที่ 4.25.2

ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมต่อสถาบันกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	สถาบันเก่าแก่และสอน ด้านกฎหมายได้ดี		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ใช่	ไม่ใช่			
การทำงาน	63 (2.41)	3 (2.00)	2.39	0.41	แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	63 (2.03)	3 (2.00)	2.03	0.03	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	63 (2.90)	3 (3.00)	2.91	0.10	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	63 (1.92)	3 (2.00)	1.92	0.08	ไม่แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	63 (1.71)	3 (1.33)	1.70	0.38	แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	63 (2.79)	3 (2.33)	2.77	0.46	แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน	63 (2.90)	3 (2.33)	2.88	0.57	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์	63 (1.84)	3 (2.00)	1.85	0.16	แตกต่าง

ตารางที่ 4.25.2 (ต่อ)

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	สถาบันเก่าแก่และสอน ด้านกฎหมายได้ดี		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ใช่	ไม่ใช่			
- การยอมรับจากบุคคล อื่นภายหลังจากสำเร็จ การศึกษา	63 (2.70)	3 (2.00)	2.67	0.70	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.25.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาควิชาบัณฑิตกับค่านิยมต่อสถาบัน เรื่องเป็นสถาบันเก่าแก่และสอนด้านวิชากฎหมายได้ดี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยกับค่านิยมการเป็นสถาบันเก่าแก่และสอนวิชา กฎหมายได้ดีว่ามีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.41$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.03$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.10$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.08$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.38$) และด้านแรงจูงใจค่านิยมของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาควิชาบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.46$) การยอมรับ ในชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.57$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.16$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.70$)

ตารางที่ 4.25.3

ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมต่อสถาบันกับแรงจูงใจในการศึกษา

(N=66)

แรงจูงใจในการศึกษา	ความจำเป็นต่อการ การศึกษาในสถาบันที่ มี ชื่อเสียง		\bar{x}	ผลต่าง	การแปลผล
	ใช่	ไม่ใช่			
การทำงาน	37 (2.41)	29 (2.38)	2.39	0.03	ไม่แตกต่าง
- ความก้าวหน้า	37 (2.08)	29 (1.97)	2.03	0.11	ไม่แตกต่าง
- การพัฒนาตนเอง	37 (2.97)	29 (2.83)	2.91	0.14	ไม่แตกต่าง
- อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	37 (1.92)	29 (1.93)	1.92	0.01	ไม่แตกต่าง
- การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน	37 (1.78)	29 (1.59)	1.70	0.19	แตกต่าง
แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม	37 (2.84)	29 (2.69)	2.77	0.15	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับในชื่อเสียงของ สถาบัน	37 (2.97)	29 (2.76)	2.88	0.21	แตกต่าง
- การยอมรับการศึกษาด้าน นิติศาสตร์	37 (1.81)	29 (1.90)	1.85	0.09	ไม่แตกต่าง
- การยอมรับจากบุคคลอื่น ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	37 (2.76)	29 (2.55)	2.67	0.21	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.25.3 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์กับค่านิยมต่อสถาบัน เรื่องความจำเป็นต่อการศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียง พบว่า

นักศึกษาที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยกับค่านิยมนี้ว่ามีแรงจูงใจในการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านการทำงานไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.03$) ความก้าวหน้าในอาชีพไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.11$) การพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.14$) ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.01$) การย้ายหรือการเปลี่ยนงานแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.19$) และด้านแรงจูงใจค่านิยมของบุคคลทางสังคมที่มีผลในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มีแรงจูงใจด้านค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.15$) การยอมรับในชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.21$) การยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.09$) และการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ($\bar{x} = 0.21$)

ส่วนที่ 5 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แรงจูงใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นต่อการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์” พบว่า

อิทธิพลด้านเพศ

เพศกับแรงจูงใจในการศึกษาเรื่องของการทำงาน พบว่า นักศึกษาชายแตกต่างจากนักศึกษาหญิง นักศึกษาชายมองว่าการเข้ามาศึกษาเพื่อต้องการมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเพื่อการเปลี่ยนงานใหม่มากกว่านักศึกษาหญิงจึงสอดคล้องกับสาเหตุของผู้ที่มีงานทำต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (โรเจอร์ อังถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533, น. 10-11) ในขณะที่ค่านิยมทางสังคม พบว่านักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความคิดไม่แตกต่าง

อิทธิพลด้านอายุ

อายุกับแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า นักศึกษาอายุระหว่าง 21-40 ปี กับนักศึกษาอายุระหว่าง 41-51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในเรื่องของการทำงานและค่านิยมของบุคคลทางสังคมไม่แตกต่าง จึงสอดคล้องกับ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533, น. 25-26)

อิทธิพลด้านสถานภาพ

สถานภาพกับแรงจูงใจในการศึกษา พบว่าสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส มีความคิดตรงกันว่า แรงจูงใจในการศึกษาเรื่องของการทำงานและแรงจูงใจของบุคคลทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

อิทธิพลด้านวุฒิการศึกษา

นักศึกษาที่จบการศึกษาจากสาขารัฐศาสตร์มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่จบจากสาขาอื่น เรื่องของแรงจูงใจในการศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้า ต้องการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น ต้องการการย้ายงานหรือการเปลี่ยนงาน และค่านิยมของการยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาที่จบระดับปริญญาตรีแล้วต้องการที่จะศึกษาต่อเพื่อสิ่งเหล่านี้ จึงสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (อ้างถึงใน บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์, 2537, น. 128-130) กล่าวว่า บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันสิ้นสุด ในขณะที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่าง ในเรื่องของแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อต้องการพัฒนาตนเอง และค่านิยมของบุคคลทางสังคม

อิทธิพลด้านสภาพการทำงาน

นักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการกับนักศึกษาที่ไม่รับราชการ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ เพื่อต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ และค่านิยมของบุคคลทางสังคม จึงได้สอดคล้องกับสาเหตุของผู้ที่มีงานทำงานต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมของ โรเจอร์ (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533, น. 10-11) กล่าวว่า

1. แรงจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญในการแสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการศึกษากลับมา เพื่อช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการทำงานที่ทำอยู่

2. แรงจูงใจมุ่งพัฒนาตนเอง (Self-development) เป็นการสนองตอบความต้องการส่วนบุคคลในด้านที่เป็นความรู้ทั่วไป เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองหรือหน่วยงานของตน

3. แรงจูงใจด้านสังคม (Social Motives) เข้ามาศึกษาเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่ รู้จักครูผู้สอนและบรรยากาศที่แปลกไปจากเดิม

4. แรงจูงใจอื่น ๆ (Other Motives) ด้านค่านิยมของชื่อเสียงสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น ความมีชื่อเสียงของสถาบันก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจของบุคคลที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากสังคม บุคคลเหล่านี้จะได้รับการยอมรับ เป็นเกียรติแก่ตนเองและบุคคลรอบข้าง และมีศักดิ์ศรี เป็นต้น บางคนเข้ามาศึกษาเพื่อชดเชยโอกาสที่พลาดการศึกษาในระบบประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ในกิจกรรมที่ตนพลาดโอกาสขณะศึกษาอยู่จึงทำให้เกิดแรงจูงใจที่เข้ามาศึกษา เพื่อตอบสนองของความต้องการที่ขาดหายไป

อิทธิพลด้านรายได้

รายได้แก่นักศึกษาที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท กับ 20,001 บาทขึ้นไป มีความคิดไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่าการศึกษาต่อของนักศึกษานั้น เงินทุนที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นของนักศึกษาเอง จึงทำให้รายได้มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อ

อิทธิพลด้านอายุการทำงาน

อายุการทำงานของนักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 1 ปี-6 ปี กับ 7-10 ปีขึ้นไป ทั้งสองกลุ่มมีความคิดในเรื่องของแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่านักศึกษาที่ทำงานแล้วมักมองว่า จะนำความรู้ที่ศึกษาไปพัฒนาในหน่วยงานหรือองค์กร หรือนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นจึงสอดคล้องกับโรเจอร์ (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533, น. 10-11) กล่าวว่า แรงจูงใจอื่น ๆ (Other Motives) ด้านค่านิยมของชื่อเสียงสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น ความมีชื่อเสียงของสถาบันก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจของบุคคลที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากสังคม บุคคลเหล่านี้จะได้รับการยอมรับ เป็นเกียรติแก่ตนเองและบุคคลรอบข้าง และมีศักดิ์ศรี เป็นต้น บางคนเข้ามาศึกษาเพื่อชดเชยโอกาสที่พลาดการศึกษาในระบบประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ในกิจกรรมที่ตนพลาดโอกาสขณะศึกษาอยู่จึงทำให้เกิดแรงจูงใจที่เข้ามาศึกษา เพื่อตอบสนองของความต้องการที่ขาดหายไป

ค่านิยมของชื่อเสียงทางสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลต้องการจะเข้าศึกษาต่อ เนื่องจากว่าบางคนอาจได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันที่มีชื่อเสียงจนทำให้บุคคลเหล่านี้เกิดแรงจูงใจที่ต้องการเข้าศึกษา หรือต้องการพบประสบการณ์ที่แท้จริงเป็นต้น ดังนั้นค่านิยมด้านชื่อเสียงของสถาบันจึงเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลเหล่านี้เกิดความต้องการอยากจะเรียนรู้และเข้าไปศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ จากสถาบันที่มีชื่อเสียง เพื่อที่ตนจะได้รับการยอมรับจากสังคมเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ

อิทธิพลด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุน

แหล่งเงินทุนสนับสนุนกับแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ใช้ทุนในการเรียนที่มาจากของตนเองกับทุนที่ได้มาจากบุคคลรอบข้าง มีความคิดไม่แตกต่างกันในเรื่องการทำงานเพื่อการพัฒนาตนเอง การย้ายงานหรือการเปลี่ยนงาน และค่านิยมทางสังคม ในขณะที่นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดแตกต่างกันในเรื่องการทำงานเพื่อความก้าวหน้าในงาน และอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น

อิทธิพลด้านบุคคลแวดล้อม

บุคคลแวดล้อมกับแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาตามความต้องการของตนเองมีความคิดที่ไม่แตกต่างกันกับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อตามคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง ในเรื่องของการทำงานเพื่อความก้าวหน้าในงาน การพัฒนาตนเอง ค่านิยมในชื่อเสียงของสถาบัน และการยอมรับด้านการศึกษานิติศาสตร์ ในขณะที่ นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในเรื่องของการทำงานเพื่ออัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน และด้านค่านิยมการยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังสำเร็จการศึกษา

อิทธิพลด้านค่านิยม

ค่านิยมกับแรงจูงใจในการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่คิดไม่แตกต่างกันว่ามีความจำเป็นต้องการศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียง และมากกว่าเข้ามาศึกษาต่อตามกระแสนิยมความเก๋แก่ของสถาบันและสอนด้านวิชากฎหมายได้ดีว่าสถาบันอื่น บรรยายากศภายใน

สถาบันก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจที่เลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันนั้นจึงสอดคล้องกับ (แบคแมน และ ซีคอร์ด อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533, น. 111) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศของสถาบันศึกษาถือว่ามีความจำเป็นเช่นกัน จึงได้แบ่งออก 3 ประเภท ดังนี้

1. คุณลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษา (Students) ที่เข้ามาศึกษาในสถาบันนั้น ซึ่งได้แก่ ตัวแปรทางด้านบุคลิกภาพ ความสามารถต่าง ๆ แรงจูงใจทั้งหลาย ค่านิยม อาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่ ความมุ่งหวังทางการศึกษา ตลอดจนประสบการณ์เดิมที่ผ่านมาแล้วโดยเฉพาะที่ได้รับมาจากสถาบันเก่า

2. คุณลักษณะของสถาบันการศึกษา (Institutions) ซึ่งหมายรวมถึงขนาดของสถาบัน วิธีการปกครองและการบริหารที่ดำเนินการอยู่ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายทั้งหลาย ความเป็นมาของการก่อตั้งสถาบันนั้น ตัวอย่างเช่น ความมีชื่อเสียงของสถาบันนั้น ค่านิยมของสถาบัน สถาบันแบบอยู่ประจำ หรือแบบไป-กลับ ตลอดจนบรรดากฎและระเบียบ คำสั่งทั้งหลาย ปทัสถาน และบทบาทที่สถาบันนั้นต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

3. คุณลักษณะขององค์การที่ไม่มีรูปแบบซึ่งอยู่ในสถาบัน (Informal organization) ซึ่งจะมีการแสดงออกมารูปแบบประเพณี และความรู้สึกอารมณ์ร่วมกัน โดยที่จะแสดงออกจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง และอาจจะพยายามถ่ายทอดจากนักศึกษาไปยังบุคคลอื่น ๆ

บุคคลที่อยู่ในวัยเรียนนั้นจัดว่าเป็นผู้ใหญ่ที่มีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการดำรงชีวิตมาแล้ว ดังนั้น ผู้ใหญ่จึงเป็นกลุ่มที่ความแตกต่างกันหลายประการ อาทิ สถานภาพทางครอบครัวและสังคม เป้าหมายชีวิต เป้าหมายการเรียนรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความสามารถทางสติปัญญา ความคิด และลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เป็นต้น นอกจากนี้ลักษณะการเรียนและทำงานควบคู่กันไปก็เป็นที่ยอมรับและพบเห็นโดยทั่วไป จึงทำให้บุคคลที่ทำงานแล้วเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการเรียนจึงเข้ามาสู่ระบบการศึกษาอีกครั้ง เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือพัฒนาอาชีพเดิม อีกทั้งยังมีความคิดเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่ตนต้องการเข้าศึกษาต่อ เนื่องจากตนต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและครอบครัว จึงมีความต้องการจะศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียงเพื่อเป็นเกียรติแก่ตนเองและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลรอบข้าง (วิกิร ตันทวุฑฒโฒ, 2536, น. 4-6)

เปรียบเทียบตารางที่ 4.10 กับ ตารางที่ 4.14 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจด้านการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่แรงจูงใจของบุคคลทางสังคมกับมีความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมาก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในโครงการ

นิติศาสตร์ภาคบัณฑิต คือ ค่านิยมที่แต่ละบุคคลได้รับในเรื่องของการยอมรับในชื่อเสียงของสถาบัน การยอมรับจากบุคคลอื่นภายหลังสำเร็จการศึกษา และการยอมรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์